

[Henning Rasmussen]

markante forandringer, der skete ved disse to grundlovsændringer. Der var meget langvarige og intense forberedelser ved begge grundlovsændringer. Det var endda sådan, at grundlovsændringen i 1953 efter et mislykket forsøg nogle år før kun blev gennemført med et meget lille overskud af stemmer, til trods for at et stort flertal i Folketing og Landsting gik ind for ændringerne og til trods for en kraftig ja-kampagne.

Det er altså vanskeligt at ændre vores forfatning. Det skal det også være. Det skal være velbegrunderet. Det skal føles nødvendigt og rigtigt hos et stort flertal. Det skal være grundigt forberedt og diskuteret.

Det er på den baggrund, vi skal se Kristeligt Folkepartis forslag om at nedsætte en forfatningskommission, der i løbet af godt ½ år efter sin nedsættelse skal være klar med et færdigt forslag til grundlovsændring.

Kristeligt Folkepartis hovedbegrunderelse for sit forslag er, at det skal overvejes at indføre faste valgperioder for Folketinget, så det principielt ikke er muligt at udskrive valg i den 4-årige periode.

Partiet har også andre emner, man ønsker diskuteret, og nævner organisationsfrihed, ministres medlemskab af Folketinget og ligestilling mellem mænd og kvinder ved arveret til tronen.

Men Socialdemokratiet mener ikke, at det er den nødvendige baggrund for at nedsætte en forfatningskommission på nuværende tidspunkt. Det er ikke i dag almindeligt anerkendte behov i Folketinget og i befolkningen for en grundlovsændring, som er den første og vigtigste forudsætning for, at en grundlovsændring bør besluttes gennemført og kan gennemføres.

Jo, på ét punkt tror vi der er folkelig opbakning: ligestilling mellem mand og kvinde ved tronskifte. Her tror vi langt de fleste gerne ser en ændring, der fjerner den diskrimination mod kvinder, der er i de nuværende regler. Men det er ikke et aktuelt problem; det varer mange år, før det kan blive et konkret problem. Det egner sig derfor til at blive løst, når der ad åre er opsamlet et behov for en større ændring af grundloven.

Socialdemokratiet ser naturligvis gerne, at der bliver en større offentlig diskussion om vores grundlov og om det behov for ændringer, der jo uundgåeligt opstår, efterhånden som udviklingen i samfundet ændrer befolkningens syn på de gældende regler.

Men det er et faktum, at der er en meget begrænset debat om fejl og mangler ved vores grundlov. Det tyder på, at den anvendes og fortolkes på en hensigtsmæssig måde og dækker stort set de behov, som en grundlov skal dække, og vi tror ikke på, at et hastigt udvalgsarbejde i Folketinget og et kortvarigt forfatningskommissionsarbejde kan – om man så må sige – »producere« de uløste problemer, vi ikke rigtig kan se i dag, producere deres løsning, skabe et folkeligt engagement og sikre den forståelse, der er nødvendig, og vi kan derfor klart ikke støtte det foreliggende forslag.

Gammelgaard (KF):

Baggrunden for det fremsatte forslag er, at forslagsstillerne ønsker mere stabile politiske forhold, og selve det formål vil jeg gerne støtte.

Som middel til at opnå politisk stabilitet henvises til den norske ordning, hvor man har faste valgperioder, således at en regering er afskåret fra at udskrive valg som trussel imod oppositionen.

Jeg kan ikke skjule, at jeg i lang tid havde betydelig sympati for denne ordning. Når jeg senere er kommet i tvivl, skyldes det to ting: for det første har de seneste års politiske begivenheder i Norge rokket ved min tro på, at de faste valgperioder helt har den betydning, som jeg tidligere har tillagt dem. For det andet kan jeg ikke se bort fra, at netop dette at lufte valgmuligheden i nogle tilfælde kan være medvirkende til at skabe politisk stabilitet.

Den forfatningskommission, som forslagsstillerne ønsker nedsat, skulle i givet fald bane vej for en hurtig ændring af grundloven med det nævnte punkt som hovedpunkt. Forslagsstillerne nævner også andre ændringer, der efter deres mening trænger sig på.

Jeg finder det nyttigt, at de problemer, der er nævnt, nu kommer op til en nærmere drøftelse i Udvalget for Forretningsordenen. Spørgsmålet er så, om tiden er moden til en forfatningskommission. Dette spørgsmål må i høj grad ses i lyset af, om der er tale om grundlovsændringer, der har udsigt til at blive vedtaget. Det har jo vist sig, at der skal være et bredt flertal i Folketinget, hvis en grundlov skal vedtages med de angivne 40 pct. ja-stemmer ved den nødvendige folkeafstemning. Erfaringerne fra 1930'erne og 1950'erne er i den henseende tankevækkende. 1930'ernes forsøg på en grundlovsændring søg-